

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

Vækerø, 12. november 2007

Høring - Utkast til lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka)

Vi viser til departementets høringsbrev av 25.06.2007 til utkast til lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka).

Vedlagt følger Løvenskiold-Vækerøs høringsuttalelse.

Løvenskiold-Vækerø bistår gjerne med tilleggsopplysninger eller fakta dersom det skulle være behov for dette i det videre arbeidet med loven. Vi stiller gjerne til et møte når det måtte passe for departementet.

Med vennlig hilsen

Carl Otto Løvenskiold
Skogeier

Rolf Halvinghus
Skogsjef

Vedlegg:

Løvenskiold-Vækerøs høringsuttalelse til lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka).

Høring - Utkast til lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka)

Løvenskiold-Vækerø leverer med dette sin høringsuttalelse til regjeringens forslag til Lov for Oslomarka (heretter omtalt som markaloven).

Etter sammendraget, følger en kort redegjørelse for Løvenskiold-Vækerøs eierskap og drift i Oslomarka. Deretter følger noen overordnede innspill til behovet for en markalov, overordnet om lovforslaget som Miljøverndepartementet har lagt frem, før vi knytter kommentarer til de enkelte paragrafer.

Sammendrag:

Løvenskiold-Vækerø er største grunneier i Oslomarka. Gjennom mange generasjoner har vi drevet aktivt skogbruk i dialog med myndigheter, brukere og organisasjoner. Dagens skogbruk er veldrevet og strengt regulert gjennom en rekke lover og forskrifter, først og fremst skogloven og den tilhørende markaforskriften. Vi har forståelse for at myndighetene ønsker å skjerme marka mot ukontrollert nedbygging. Løvenskiold-Vækerø mener likevel at det ikke er behov for en markalov, men at markagrensen som byggegrense kan ivaretas gjennom plan- og bygningsloven. Det er svært viktig og gledelig at Regjeringen gjennom hele prosessen, også i forslaget til markalov, har stått fast på at skogbruket ikke skal omfattes av markaloven, men fortsatt tilligge Landbruks- og matdepartementet og reguleres av skogloven. Vårt hovedankepunkt mot loven er innføringen av friluftsliv som vernekategori, måten vernet eventuelt skal gjennomføres på og erstatningsformen. I tillegg har vi en rekke kommentarer til de enkelte paragrafer som vil fremgå av høringsuttalelsen.

Om Løvenskiold-Vækerø og Oslomarka

Løvenskiold-Vækerøs utgangspunkt for skogbruket er at naturgrunnet, herunder det biologiske mangfoldet og mulighetene for friluftsliv, skal overleveres til neste generasjon i minst like god stand som det ble mottatt. Vi er oss bevisst det store ansvaret som ligger i å forvalte et skogområde der så mange brukergrupper driver sine aktiviteter. Vi har stort fokus på at skogbruk, friluftsliv og naturvern hensyn skal leve sammen side om side i Oslomarka.

Løvenskiold-Vækerø er største grunneier i Oslomarka. Totalt forvaltes 430.000 mål skog i kommunene Oslo, Bærum, Asker, Hole, Ringerike, Jevnaker, Lunner og Nittedal. Eiendommenes beliggenhet innebærer et spesielt ansvar overfor allmennheten, og det tas mange hensyn i den daglige driften. For det første holder driften av skog- og jordbrukseiendommene et høyt faglig nivå. For det andre gjøres det en betydelig innsats for å legge forholdene til rette for de mange brukerne av marka. Løvenskiold-Vækerø samarbeider tett med Skiforeningen og Turistforeningen for å legge til rette for friluftsliv i marka. Fiske, småviltjakt og elgjakt gjøres tilgjengelig med lav grad av kommersialisering.

Konfliktnivået mellom oss og ulike brukergrupper i marka er ubetydelig, og vi mottar knapt noen klager på vår virksomhet i marka, enten det er skogbruk eller annen skogrelatert aktivitet. Våre ansatte som jobber i skogen opplever heller ikke negative tilbakemeldinger fra befolkningen.

Årlig avvirker vi 62.000 kbm tømmer på våre eiendommer i Oslomarka. I tillegg driver vi løpende foryngelse, ungskogpleie og tynning med sikte på en langsiktig og bærekraftig ressursforvaltning. En viktig del av vår virksomhet er også knyttet til forvaltning og utleie av

småviltjakt, elgjakt og fiske. Alle våre gamle markaplasser og skogshusvær er gjennom utleie til beboelse og fritidsbruk viktige i vår totale næringsutøvelse i marka. En betydelig del av vår virksomhet er også knyttet til å opprettholde en god standard på våre veier, foreta pleie av plassenes kulturlandskap og sørge for et godt vedlikehold av boliger, skogshusvær, dammer og andre anlegg i marka hvorav mange kan betraktes som rene kulturminner. Av andre forvaltningsoppgaver kommer også vårt bidrag til etablering og drift av offentlige infrastrukturtiltak som energiforsyning, telekommunikasjon, vei og jernbane m.m. Tømmeret som avvirkes er et viktig råstoff for både globale og lokale aktører innen det trebasert næringslivet. Her kan spesielt nevnes Norske Skog Follum, Sødra Cell Tofte og Bergene Holms sagbruk på Fossum i Bærum, men det finnes også et stort antall trebaserte bedrifter i lokalområdet som deltar i videreforedlingen av dette råstoffet. Det er også grunn til å vise til at en aktivt drevet skog er viktig i et klimaperspektiv. Skog i god vekst spiller en svært viktig rolle i karbonsyklusen og på landsbasis bidrar skogen til binding av ca 30 mill. tonn CO₂. Skogen er en viktig del av regjeringens klimapolitikk og skogen i marka gir et viktig bidrag i denne sammenhengen i et lokalt område som har de største utslippene av CO₂.

På eiendommen finnes flere offentlig vernede områder med ulike vernekategori, herunder "Spålen-Katnosa", "Oppkuven-Smeddalen", "Merratjern - Søndagsbrenna", "Karlshaugen", "Slåttemyra", "Triungsvann", "Kolsåstoppen" "Tuemyr" og "Hagahogget". Av landskapsvernområder har vi "Kolsås-Dælivann" i Bærum og "Blankvann" og "Maridalen" i Oslo. I 1992 vernet Løvenskiold-Vækerø 6150 dekar som et eget vern. Dette er naturskog med gode kvaliteter for naturopplevelse. Skogdriften er her underordnet hensynet til bevaring av skogbildet, viltbiotopene og opplevelsesverdiene i området.

Totalt på eiendommen er ca 9 % av arealet underlagt vern for å ivareta biologiske hensyn eller andre naturkvaliteter.

På det øvrige arealet forvaltes skogen etter Markaforskriften og Levende Skog-standarder. Det er grunn til å vise til at Levende Skog-standarden nylig er revidert i et bredt samarbeid mellom næringsinteresser, miljø- og friluftsansjoner og fagbevegelsen.

Vår 358 års historie som forvalter av marka, samt vår daglige erfaring med å håndtere marka som flerbruksområde, gjør at vi har en bred erfaringsbasert kunnskap å bringe inn for departementet, sammen med vår omfattende skogfaglige kompetanse.

Overordnede kommentarer til markaforvaltningen og behovet for en markalov

Regjeringen har valgt å legge frem en egen lov for Oslomarka. Vårt primære synspunkt er at en slik lov ikke er nødvendig fordi:

1. Markaforvaltningen fungerer godt i dag
2. Næringsvirksomhet i marka, herunder skogbruk, er strengt regulert gjennom en rekke lover og forskrifter
3. Et politisk ønske om en evt. strengere arealforvaltning kan ivaretas gjennom plan- og bygningsloven

Vi vil knytte noen kommentarer til dette nedenfor. Når det er sagt, har vi respekt for og forståelse for at regjeringens syn fraviker fra vårt eget, og at en egen lov for marka er fremlagt. Løvenskiold-Vækerø har også forsøkt å være en aktiv medspiller i dette arbeidet.

Løvenskiold-Vækerø vil også innledningsvis bemerke at vi setter pris på at regjeringen gjennom hele prosessen har stått fast på at skogbruket ikke skal berøres i forslaget til markalov. Vi viser her blant annet til pressemeldingen datert 29. juni 2006 ved oppstart av arbeidet med markaloven. Dette er også gjentatt ved flere anledninger i den prosessen som har vært gjennomført, og gjenspeiles i all hovedsak i forslaget til markalov slik det nå foreligger. Etter vårt syn er det avgjørende for en balansert markaforvaltning at skogbruket får vilkår som gjør det levedyktig, også fra et næringsperspektiv. Vi setter pris på at dette synet reflekteres i forslaget til ny markalov.

Markaspørsmål dreier seg om å forene mange hensyn, herunder både friluftsliv, natur- og miljøvern, skog- og jordbruk, kulturminnevern med videre. Vi har forståelse for at politikerne ønsker å sikre markagrensen som byggegrense, og derigjennom sikre marka mot ukontrollert nedbygging.

Vårt hovedståsted når det gjelder markaforvaltningen er at den i all hovedsak fungerer godt i dag. Skogbruket er en forutsetning for at skogen er så tilgjengelig som den er, eksempelvis gjennom skogsveinettet, og dermed for det friluftslivet folk kjenner og setter pris på. Slik vi opplever det fungerer interessefelleskapet mellom skogbruk og friluftsliv godt i dag med lav konfliktgrad.

Skogbruket i marka er i dag regulert av en rekke lover og forskrifter som vi løpende må forholde oss til, herunder Skogloven med tilhørende Markaforskrift og Naturvernloven. I tillegg til dette kommer Levende skog-standarden, en forhandlingsløsning som både myndigheter og næring har stilt seg bak, og miljøstyringssystemet ISO 14001. Arealforvaltningen kommunene i dag forvalter gjennom planvedtak i kommuneplaner mv bestemmer hva som regnes som skog og som dermed omfattes av lov og forskrift.

Det daglige samarbeidet mellom brukere, brukerorganisasjoner, myndigheter og grunneiere er godt og tett, og fungerer i dag godt i løpende dialog og ved behov.

Vårt syn er videre at markagrensen som byggegrense, inkludert ønsket om en strengere håndheving av denne (som vi oppfatter er en viktig politisk drivkraft bak loven), kan ivaretas gjennom den nye ny plan- og bygningslov. Vi viser i denne sammenheng til bygningslovutvalgets første delutredning, NOU 2001:7, kap. 13.1.5.1 som anbefaler dette. Når markaloven nå er fremlagt, vil vi i det videre forholde oss til det lovutkast som er fremlagt. Vi vil forsøke å komme med innspill som ivaretar de politiske intensjonene vi antar er viktige for departementet, men samtidig ivaretar våre interesser som grunneier og forvalter av store områder i marka.

Overordnet syn på det fremlagte forslaget til markalov

Det fremlagte forslaget til markalov ivaretar i stor grad den intensjon som Regjeringen har vært tydelig på gjennom hele prosessen, nemlig at skogbruket i liten grad skal berøres av markaloven. Skogloven, som igjen gir nødvendig lovhjemmel for markaforskriften, er mer enn tilstrekkelig grunnlag for en miljømessig og bærekraftig forvaltning av skogen i Oslomarka. Løvenskiold-Vækerø ser også stor verdi i at forvaltningsregimet for skogbruket og den faglige ekspertisen er forankret i Landbruks- og matdepartementet slik resten av Norges skogbruk er.

Vår hovedinnvending mot loven, slik den er fremlagt, knytter seg til forslaget om vern etter friluftshensyn, formen på det vernet som er foreslått og erstatningsprinsippene. Dette vil vi

naturlig nok kommentere under den enkelte paragraf, men i dette avsnittet følger noen overordnede vurderinger.

Vern etter friluftshensyn er vanskelig: Løvenskiold-Vækerø mener det på prinsipielt grunnlag er vanskelig å slutte seg til den foreslåtte vernekategorien knyttet til friluftsliv. I utkastet slik det nå foreligger, henvises det til noe som for oss fremstår som et vagt og lite objektivt kriterium som "opplevelsesverdi". Lovregulering av vern av marka bør etter vårt syn kunne grunngis i et dokumentert behov, noe vi ikke kan se er gjort i forslaget til markalov. Ei heller får vi tilbakemeldinger i vårt daglige virke i marka som skulle tyde på et behov for ytterligere regulering og vern av markaareal. Et hvert vern må etter vårt syn kunne grunngis i tydelige og objektive kriterier. Vi finner ikke grunnlag for slike vurderinger i forslaget til markalov, og mener også at slikt vern vil være vanskelig å gjennomføre i praksis. Vi minner også om at behovet for et slikt vern ble vurdert i forbindelse med ny biomangfoldlov, uten at noe slikt behov ble dokumentert i denne forbindelse. Dette er ikke vurdert eller kommentert i forslaget til lov.

Frivillig vern som hovedregel: Løvenskiold-Vækerø mener også at formen for gjennomføring av vernet ikke er hensiktsmessig i forhold til å nå målene som er trukket opp. Det er grunn til å vise til at man på naturvernområdet i stadig større grad har gått over til frivillig vern. Dette fungerer i dag godt og med et lavt konfliktnivå, noe som etter vårt syn har en egenverdi. Vi mener derfor at verneformen som hovedregel må være frivillig vern. For egen del kan vi vise til vern av området "Spålen-Katnosa" som et eksempel på vern som har kommet i stand i nært samarbeid og dialog mellom Løvenskiold-Vækerø og myndighetene.

Full erstatning ved vern: Uavhengig av verneform er det en selvfølge at man som grunneier må få full erstatning etter Oteigningslova dersom områder legges ut til vern. Et slikt vern vil være å regne som ekspropriasjon, og må således gis full erstatning etter ekspropriasjonsrettslige prinsipper.

Vi vil også bemerke at vi gjennomgående mener organisasjoner, både friluftsforslag og grunneierorganisasjoner, gis for stor makt og innflytelse i arealforvaltningen etter lovens opplegg. Loven bør hvile på det prinsipp at forvaltningen i hovedsak er et spørsmål som må avgjøres i forholdet mellom eierne og offentlige myndigheter.

Kommentarer fra Løvenskiold-Vækerø til de enkelte paragrafer:

§ 1 - Formål:

Løvenskiold-Vækerø mener det i premissene for formålsparagrafen bør vises til det såkalte flerbruksprinsippet. Med begrepet flerbruk av skog menes en utnyttelse av et skogområde til flere ulike formål samtidig, f.eks. friluftsliv og naturopplevelse, dyreliv, hogst, jakt og beite.

Som stor grunneier og forvalter av betydelige naturområder i Oslomarka har Løvenskiold-Vækerø lang erfaring med å håndtere balansen mellom skogbruk, friluftsliv, dyreliv og naturvernens hensyn. Generelt er det et svært lavt konfliktnivå, og samarbeidet med kommunene og friluftslivsorganisasjonene er veletablert og fungerer godt. Et økonomisk bærekraftig og aktivt skogbruk er en forutsetning for den flerbruk av marka som er etablert og innarbeidet. Med et aktivt skogbruk følger vedlikehold av stier, løyper, veier, gamle koier og markaplasser samt utvikling og pleie av skogbildet i marka, som er en viktig forutsetning for det friluftslivet folk utøver til daglig.

Skogbruket i marka bidrar til en variert skogopplevelse mange setter pris på. Ved å ferdes gjennom områder der det opp gjennom tidene har vært drevet skogbruk, fremstår skogbildet

som variert og friluftsvennlig. Godt skogbruk sikrer variasjon ved at skogen har løvtrær som frøer seg naturlig fremfor å bli utkonkurrert av en mørk granskog. Godt skogbruk sikrer utsikt og utsyn. Godt skogbruk sikrer også varierende grad av tetthet i skogen, noe som gir varierte og gode naturoplevelser.

I flerbrukssammenheng må et samarbeid mellom ulike brukergrupper vektlegges sterkt. I stedet for å etablere hjemler og forvaltningsregler som kan bringe flerbrukssamarbeidet over i årelange konflikter, bør det understrekes viktigheten av frivillige ordninger som bidrar til gode flerbrukstiltak. Dette er det lange og gode tradisjoner for i marka. Eksempelvis kan vi nevne at skogbruket gjennom samarbeidet med friluftsansjonene har funnet gode løsninger på utfordringer knyttet til fremføring av nye stier og løyper i marka. Et godt eksempel er også det arbeidet som vi selv har stått for når det gjelder utvikling av gode biotoper for storfugl og etablering av flere nye tiurleiker. Dette har resultert i en betydelig økning i bestandene av skogsfugl i Oslomarka som igjen er en berikelse for friluftslivet.

§ 2 - Geografisk avgrensning:

Løvenskiold-Vækerø har ingen konkrete innvendinger til forslaget til § 2.

Løvenskiold-Vækerø imøteser en revurdering av dagens geografiske avgrensning av Oslomarka. Etter vår oppfatning er det naturlig med justeringer av markagrensen. Grensen må være fastlagt på en slik måte og etter slike prinsipper at man intuitivt forstår hvilket formål den er ment å tjene. Grensen må videre være klart og konsistent definert. Løvenskiold-Vækerø forutsetter at en justering av dagens geografiske avgrensning vil bidra til bedre ivaretagelse av disse hensynene.

Løvenskiold-Vækerø antar at kommunene som er høringsinstanser vil ha en rekke synspunkter og konkrete forslag til endringer av grensetrekningen både gjennom høringsrunden og ikke minst gjennom den revisjonen som skal foretas. Vi forutsetter at enkeltgrunneiere og grunneierorganisasjoner blir involvert og hørt i forbindelse med revisjonen av grensen.

§ 4 – Forbud mot bygge- og anleggstiltak, planlegging mv:

Løvenskiold – Vækerø tolker § 4 som en statuering av dagens regime der byggeforbudet i marka praktiseres strengt. Vi registrerer at hensynet til landbruket fortsatt er ivare tatt gjennom at det fortsatt skal kunne utføres bygge- og anleggsaktivitet som har direkte tilknytning til landbruk eller stedbunden næring (tradisjonell landbruksvirksomhet).

Etter sin ordlyd omfatter § 4 imidlertid også et inngrep i områder som allerede er regulert til utbygging i dag, bl.a. i Sørkedalen. Loven setter således til side tidligere vedtatte reguleringsplaner og henviser disse til dispensasjonsbehandling etter § 10. Det er blant annet flere reguleringsplaner som er godkjent i tråd med disposisjonsplanen for Sørkedalen og som nå vil være avhengig av dispensasjon etter markaloven for å kunne realiseres. Dette er utbygging som har vært ønskelig lokalt for å styrke grunnlaget både for den lokale barnehagen, skolen og nærbutikken. Løvenskiold-Vækerø mener det bør klargjøres at loven ikke skal virke på ferdigregulerte og parsellerte områder.

Løvenskiold-Vækerø mener videre at lovutkastet § 4 er for strengt når det gjelder byggeforbud for eksisterende boliger, skogshusvær, jakthytter, setrer og ombygging av eksisterende gardsbruk til rideanlegg, kennel, m.m. Mindre utvidelser og ombygginger av slike anlegg bør det være anledning til etter vanlig kommunal behandling etter plan- og bygningsloven. Mange

av disse anleggene er å betrakte som kulturminner og er bærere av viktige opplevelseskvaliteter. Det vil være et tap for markakulturen dersom regelverket blir så strengt at det ikke blir mulig å videreutvikle disse slik at de kan bevares på lengre sikt.

§ 6 – Tilrettelegging for ferdsel, stier og løyper, inngrepstillatelse mv:

Prinsipielt mener Løvenskiold-Vækerø at tilrettelegging for ferdsel, stier og løyper bør skje i et samarbeid mellom grunneier- og friluftsansjoner, men at avtaler om konkrete løype- og stitraseer kun kan inngås med den enkelte grunneier. Løvenskiold-Vækerø opplever at samarbeidet mellom friluftslivsorganisasjonene og grunneierne fungerer utmerket i dag, og at det i praksis alltid oppnås enighet om tilretteleggingen. Etter vår oppfatning bør dagens regulering på dette området videreføres. Det er ingen grunn til å endre på noe som er effektivt og velfungerende fra før. Beslutningsprosessen det legges opp til i lovutkastet vil etter vår vurdering bli lite effektiv og tjenlig, og i tillegg påføre organisasjonene en større arbeidsbyrde enn i dag. Dersom det vedtas en endring i grunneiers rett til å anlegge stier og løyper, og dersom andre skal overta denne retten, er det å regne som et ekspropriasjonsinngrep som medfører erstatningsansvar.

§ 8 – Motorferdsel:

Løvenskiold-Vækerø stiller seg bak intensjonene i paragrafens første ledd, nemlig at all motorferdsel i utmark og på islagte vassdrag skal foregå varsomt og på tidspunkter som i minst mulig grad medfører ulemper for friluftslivet, skader i terrenget og forstyrrelser på dyrelivet.

Derimot mener Løvenskiold-Vækerø det er prinsipielt betenkelig og unødvendig at det i siste ledd gis en hjemmel til å lage forskrift som forbyr eller begrenser kjøring på private veier i marka. Løvenskiold-Vækerø frykter at en hjemmel til å forby eller begrense kjøring på private veier kan bli benyttet til å lage regler som vanskeliggjør nødvendig transport i forbindelse med skogsdriften.

Skogsveiene i Osloomarka er i dag kun tilgjengelige med bil for skognæringen og bosatte i marka. Det praktiseres svært streng kontroll, og alle veier er sperret av med bommer. Derimot er alle er velkommen til å bruke veiene til turbruk. Og veldig mange benytter seg av den muligheten. For folk flest er skogsveiene sykkelveier om sommeren, og skiløyper om vinteren. Det er svært få klager på kjøring i marka. Slik Løvenskiold-Vækerø ser det, er dette et godt eksempel på at balansen mellom friluftsliv og skogbruk fungerer. Så lenge økonomien i skogen er bra, har vi også grunn til og råd til å vedlikeholde skogsveiene. Den store bruken av veinettet til friluftsmål innebærer andre krav til vedlikehold og behov for ekstra sikring av veiene. Dette er et arbeid vi utfører med glede av hensyn til syklister og andre friluftsbukere, også fordi det er viktig for næringsvirksomheten. Skulle denne balansen forrykkes, kan det ramme infrastrukturen som er viktig for friluftslivet.

§ 12-14 – Særskilt vern/saksbehandling/erstatning:

Lovutkastet etablerer en ny form for vern som etter Løvenskiold-Vækerøs oppfatning er dårlig utredet i forhold til faglighet/dokumenterbarhet. Begrepet "opplevelsesverdier" fremstår som uklart. Opplevelsesverdier er i sin natur subjektive, og det gjør at slikt vern er vanskelig å gjennomføre i praksis. Dessuten kan en tenke seg andre definisjoner av friluftshensyn som trolig ville være mer hensiktsmessige å legge til grunn for en slik vurdering, som eksempelvis bruksintensitet. Løvenskiold-Vækerø savner en faglig utredning av hele verneinstituttet i loven.

Vi mener at lovutredningen må gi svar på hvilke formål et slikt vern skal tjene, hvilke kriterier som skal legges til grunn, hvilken dokumentasjon som skal framskaffes, hvilke verneformer som vil tjene de ulike formålene, hvilket omfang vernet skal ha, hvilke konsekvenser dette vil få for friluftsliv, nærmiljø, næringsvirksomhet m.m. og hvilken forvaltning slike områder skal underlegges. Det bør også utredes hva kostnadene med et slikt vern vil være, hvordan dette skal finansieres og hvilke budsjetter forvaltningen av slike områder skal disponere over. Fra et overordnet, nasjonalt perspektiv kan det slå uheldig ut dersom finansieringen av vernet i Oslomarka medfører at framdriften i verneplaner andre steder i landet, eksempelvis knyttet til barskogvern, blir vesentlig forsinket. Slik forslaget nå er utformet er det svært vanskelig å gi en grundig og god bedømmelse av og uttalelse til forslaget.

I forbindelse med ny biomangfoldlov ble behov for vern av hensyn til friluftsliv vurdert, uten at man fant behov for å innføre noen regler om en ny verneform. Tradisjonelt har verneformene vært forbeholdt naturverdier, og friluftsliv har vært et tilleggsmoment i vurderingene. I lovutkastet brytes dette prinsippet, uten at det er gjort noen bred utredning av behovet og hvordan dette best bør reguleres.

Løvenskiold-Vækerø har forståelse for at vern kan være nødvendig i enkelte områder der det foreligger etablerte faglige grunner til det. Vi mener imidlertid at formen for vern det legges opp til er lite hensiktsmessig, og at vern basert på forhandlinger og frivillighet bør være den primære arbeidsmetoden. Denne formen for vern medfører etter vårt syn at vernespørsmål kan løses på et lavest mulig konfliktnivå, noe som er hensiktsmessig både av hensyn til formålet med vernet og av hensyn til grunneier- og næringsinteressene. Første setning i § 12 bør derfor suppleres med følgende setning; *Slikt vern skal skje gjennom frivillig vern. Tvinget vern kan kun gjennomføres dersom særlig sterke hensyn taler for vernet..*"

Vi har også en rekke kommentarer knyttet til prosessen det legges opp til knyttet til vern. For det første er det ikke gitt noen beskrivelser av hvordan vernearbeidet skal gjennomføres. Her kan det beskrives flere scenarier for dette, men vi vil peke på to som hver på sin måte vil kunne være uheldig for flerbrukssamarbeidet i marka. Dersom det legges opp til et intensivt arbeid med en helhetlig verneplan som så raskt som mulig skal ende opp i et vedtatt vern, vil det kunne bli en opphetet stemning fordi så store interesser skal avgjøres i løpet av kort tid. En gradvis gjennomføring av vernet vil bety et lavere engasjement, men en lang periode hvor en vil kunne oppleve betydelige interessekonflikter. Begge disse framgangsmåtene vil derfor kunne påføre tradisjonelt gode samarbeidspartnere i marka betydelige belastninger med konsekvenser for det framtidige samarbeidet. Dette understreker derfor hvor viktig det er å legge opp til en linje med frivillighet i vernearbeidet.

Videre er grunneierne og rettighetshaverne etter Løvenskiold-Vækerøs oppfatning gitt en alt for beskjeden rolle i saksbehandlingsreglene. Lovteksten bør slå fast at samtlige grunneiere så vidt mulig skal underrettes ved brev om verneprosessen. I tillegg må grunneierne trekkes inn i forberedelsen av vernevedtaket etter § 13, tredje ledd, minst på lik linje med markaorganisasjonene.

Dersom det skal innføres fredning på friluftslivets premisser, må grunneierne sikres full erstatning etter prinsippet i naturvernloven § 20, altså som naturreservater. I § 14 må det fremgå at det skal ytes full erstatning etter ekspropriasjonsrettslige prinsipper samt at skjønn skal avholdes etter de saksbehandlingsregler som følger av skjønnsloven, særlig kapittel III.

Det innebærer at staten skal bære saksomkostningene i forbindelse med slikt skjønn. Løvenskiold-Vækerø foreslår derfor følgende tillegg i § 14:

Til innledningen av § 14:

"Økonomisk tap som følge av vedtak etter § 12 i denne lov skal erstattes i samsvar med naturvernloven § 20. Blir ikke partene enige om hvilken erstatning som skal gis, avgjøres spørsmålet ved rettslig skjønn. Skjønnnet begjæres av staten."

Til § 14 annet ledd: *"Der et vern medfører restriksjoner på linje med reservatfredning etter naturvernloven, skal erstatning fastsettes i samsvar med reglene i lov av 6. april 1984 nr. 17 om vederlag ved oreigning av fast eiendom."*

§ 15 – Rådet for markasaker (Markarådet):

Løvenskiold-Vækerø støtter etablering av et Markaråd. Bestemmelsen gir hjemmel til å fastsette nærmere bestemmelser om rådets sammensetning i forskrift. I motivene er det kun "organisasjoner som har interesser i marka" som nevnes eksplisitt. Vi vil anmode om at det tas inn i motivene at Løvenskiold-Vækerø og andre grunneiere skal være representert i Markarådet.

§ 17 – Tilsyn og kontroll:

I lovutkastet er det foreslått at Statens naturoppsyn sammen med kommunen skal føre tilsyn med at lovens bestemmelser blir fulgt. I Oslomarka finnes det allerede etablert et tilsyn gjennom det kommunale forvaltningsapparatet, grunneiernes eget oppsyn og frivillige ordninger. Løvenskiold-Vækerø mener at dagens oppsyn fungerer godt, og ser ingen grunn til å gi Statens naturoppsyn noen rolle i forvaltningen av Oslomarka. Statens naturoppsyn er etablert for å drive oppsyn på Statens grunn med spesialansvar for nasjonalparkene. Det finnes heller ikke noen praksis for at Statens naturoppsyn rapporterer til kommunene i sin tjeneste, slik de må gjøre i denne sammenhengen.

Avslutning

Løvenskiold-Vækerø har gjennom hele prosessen forsøkt å bidra aktivt og konstruktivt i det arbeidet som departementet har lagt opp til. Vi vil avslutningsvis takke for dette, da det har vært både nyttig og lærerikt å delta. For oss har det også vært sentralt at vi gjennom hele prosessen, både fra regjeringens og departementets side har opplevd forståelse for og kunnskap om at skogbruket er en viktig del av markaforvaltningen. Skogbruket er en forutsetning for det friluftslivet folk flest kjenner og setter pris på. Det er derfor avgjørende både for oss men også for markaforvaltningen generelt, at skogbruket har vilkår som gjør det levedyktig, uten at det går på bekostning av andre brukere av marka. Derfor er det særdeles viktig at skogbruket fortsatt reguleres av skogloven og markaforskriften, slik lovutkastet også legger opp til.

Vækerø, 12. november 2007

Carl Otto Løvenskiold
Skogeier

Rolf Halvinghus
Skogsjef